

אצלנו זה הדיו

טחינה וחריף.

"יעקבי, גם אם תשים חמוצים, זה לא יחמיץ את הברכה. ומה עם סלט? והרי כתוב ולא ירע לבבך בתתך לו. איך ארגיש שאתה נותן לי מכל הלב?"

יעקבי מוסיף גם חמוצים, וגם סלט, אבל בקבוק קולה- הוא כבר לא מסכים להוסיף.

"יעקבי, אתה יודע שאת המילה ונתנו אפשר לקרוא ישר והפוך? מה שאתה נותן- תקבל בחזרה".

"אתן לך בקבוק מים"

"יעקבי, והרי כתוב כל מחסורו אשר יחסר לו? ולי חסר קולה, לא מים".

"רק מים, מווישי. רק מים".

מוישי מקבל עליו את גזר הדיו, מסתפק במה שקיבל, נוטל ידיים, ואוכל בפינת החנות, מקום בו לא יתפוס מקום של לקוח.

אהה. לא קל הוא עובד עבור כל ארוחה. כי לבקש זו אומנות. ולדעת להתחנן- זו עבודה.

עשר דקות אחר כך, בעוד הכדור בין שיניו, הוא שם לב לתופעת טבע מעניינת.

קוראים לה שלוימלה.

שלוימלה זה, דוחף את הראש לפתח החנות, ומעל ראשיהם של כל הלקוחות קורא: "יעקבי, אפשר

"יעקבי, אפשר בבקשה מנה פלאפל?"

יעקבי, הלא הוא בעל הפלאפל, מהסס לרגע ארוך, ואז מניד ראשו לשלילה. "אתה יכול לקבל לחמניה" הוא אומר לקבצן שמולו "או פיתה בלי כלום. אבל לא פלאפל שלוש פעמים ביום. זה מוגזם!"

מוישי לא ממחר לוותר. הקבצנות היא אצלו מקצוע. מקצוע של דורות. ויש לו אומנות של מבקשים. ואצל יעקבי, הוא אוכל כבר שנים.

"יעקבי, אתה הרי יודע שכל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים, נכון? לא תרצה שירחמו עליך מן השמים?"

יעקבי, האם לא כתוב 'פתוח תפתח', אפילו מאה פעמים? האם נתת לי כבר מאה מנות פלאפל?" (-האמת היא שכן...)

"טוב, טוב" יעקבי מתרכך "רק חכה שאגמור כאן עם הלקוחות שמשלמים".

רבע שעה אחר כך, הוא שולף פיתה, דוחף כמה כדורים, ומגיש למוישי. אבל מווישי לא מושיט יד.

"יעקבי" הוא מזכיר "והרי כתוב כי בעבור הדבר הזה יברכך ה' בכל מעשי ידיך. האם זו הברכה שאתה מזמין לעצמך? בגודל שלושה כדורים? שים גם טחינה. שים גם חמוצים. שים גם חריף".

יעקבי מנדב חצי חיור שהוא גם חצי אנחה, ומוסיף

אני גם זה ששולח אותם בבוקר, כדי שיעקבי יוכל לצאת להתפלל.

וגם---

חוץ מכל העזרה, אשתי מניקה את הבן שלו. בחינם". אתה, לעומתי, אף פעם לא עושה משהו בשביל יעקבי. וכשהוא ביקש ממך לשמור על הבן שלו חמש דקות, עד שהוא יסיים לטגן את הכדורים, סירבת נחרצות כי: אני לא עובד אצלך, ואני לא בייביסיטר."

"זאת אומרת" אומר מוישי מופתע "שזה לא משנה רק איך מבקשים, וכמה מבקשים, אלא גם מי מבקש?" שלוימלה מהנהן.

"לא חשבתי על זה" מוישי מופתע באמת. "שישה דורות של קבצנים. לימדו אותי להתחנן. לימדו אותי להפציר. לימדו אותי לברך, לבקש, להתעקש, ולא להרפות.

אבל לא לימדו אותי, מעולם, להיות שותף. לתת גם אני."

*

יש אנשים שיודעים לבקש.

יש אנשים שיודעים להתפלל.

יש אנשים שעמדו על רגליהם חמש עשרה שעות כפול יומיים של ראש השנה, דפקו על שערי רחמים, וגם פתחו אותם.

יעלי לא הייתה אחת מהם.

כי היו לה כל היום בחילות. ובקושי יש לה כוחות. את מעט הכוחות שכן היו לה- היא ניצלה כדי להאכיל את הקטנים, להעסיק את הגדולים, ולפנות את השולחן מהכלים.

רק בערבו של יום, כשפתאום היו לה כמה דקות של שקט, וחסד, היא פתחה את המחזור, דפדפה לאבינו מלכנו, ומלמלה בעיניים עצומות חצי מהבקשות.

ואת כולן היא קיבלה.

ולכל מילה שהיא הצליחה לומר, הייתה תגובה של "בקשתך התקבלה".

זה דווקא מפני ובגלל-

שאת הכוחות שלה היא לא השקיעה בתפילה,

אלא בלהיות שותפה.

ובזכותה ניחתם כולנו, לשנה טובה. וגם כן מתוקה.

בבקשה שש מנות פלאפל?"

"כבר, כבר" עונה לו בעל החנות, ולא מחכה לתחנונים

הוא אפילו לא מסיים עם הלקוחות בתשלום, לפני שהוא פונה לשלוימלה ושואל עניינית: "צ'יפס? סלט? עם חריף? עם טחינה? מה בדיוק?"

שלוימלה נותן את ההוראות בביטחון. הוא לא מתחנן על כל תוספת חמוצים. רק אומר מה בדיוק הוא רוצה בכל מנה, ומוסיף מעומק הלב "תודה רבה".

מחזיק את השקית המרשרשת, ושואל "יעקבי, אפשר בבקשה גם בקבוק קולה? אשמח לבקבוק קר, אם יש לך".

יעקבי שולף שני בקבוקי קולה, ומוסיף גם טמפו אחד. "מתנה ממני, בשביל הילדים" הוא קורץ.

"והרי הכל מתנה" צוחק גם שלוימלה "הילדים שלי ממש אסירי תודה. אומרים שאין כמו הפלאפל שלך בעולם".

יעקבי מחייך, ואומר שתמורת כזו מחמאה- שלוימלה מוזמן לבוא גם בערב. בערב תהיה פיצה, זיזווה, וגם סמבוסק. לבחירה.

שלוימלה אומר "יברכך ה'" ומסתלק.

כמעט.

מוישי רודף אחריו. "גלה לי מה הסוד שלך" הוא מבקש "מהן מילות המפתח של הקבצנות שלך? הברכה בסוף? החיוך באמצע? השפה המהוקצעת?"

איך זה שיעקבי מסכים לתת לך שש עד שמונה מנות שלוש פעמים ביום, ותמיד מוסיף על מה שביקשת?

אתה מקדיש שעה ביום לתחנונים? מוקדם בבוקר, לפני שכולם קמים?"

(-אנב, עצה טובה: השכם בבוקר, לפני שיום עמוס מתחיל, זו עת רצון...)

"לא, לא, לא" שלוימלה נבון "זה לא העניין. רק פשוט... אצלנו זה הדדי. גם אני עושה בשבילו דברים".

"כלומר?"

"בכל פעם שאחד הילדים של יעקבי חוזר עם ציון גמור במבחן, הוא שולח אותו אלי. אני מלמד אותו שוב את החומר, עורך לו מבחן משלי, ולא מניח לו עד שהוא מקבל ציון שעולה על תשעים. אני גם נותן לו, אחרי שהוא יודע, לבחור פרס או ממתק מהחנות שלי.

לפעמים, בערב, כשליעקבי כבר נגמר הכח, אני נכנס אליו לבית, ומרדים את הילדים. והרי אין להם אמא שתעשה זאת.

